

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦІАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА.

89.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 13-го Ноября — 1845 — Wilno. WTOREK, 13-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6 Ноября.

Высочайшими Грамотами, 13-го Сентября, Всемогущейше пожалованы Кавалерами: ордена Бѣлаго Ора, Вице-Адмиралъ *Авиновъ*; ордена Св. Анны 1-й степени, Императорскою Короною украшеннаго: Начальникъ Штаба Черноморскаго Флота и Портъ, Вице-Адмиралъ *Хуцъ*, и Командующій 5-ю Флотскою Дивизіею, Контръ-Адмиралъ *Станюковичъ* 1-й; и тѣмъ же ордена, тойже степени: Генералъ-Лейтенантъ, Контръ-Адмиралъ *Берхъ* 1-й, и Начальникъ 4-й Флотской Дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Артиуковъ* 1-й.

— Указомъ Правительствующаго Сената, отъ 21 Сентября 1845 года, слѣдующіе Чиновники Бѣлорусскаго Учебнаго Округа за выслугу лѣтъ, произведены въ чины: Надворнаго Совѣтника: Коллежскіе Ассесоры: Старшіе Учители Гимназій: Могилевской — *Дмитрій Радкевичъ*; Свислочской: *Василій Остроуцковъ*, *Николай Дружининъ*, *Петръ Лубкинъ*; Гродненской — *Василій Солярскій*; Минской: *Семеновъ Рязанскій*, *Левъ Катанскій*; Виленской: *Александръ Мушинъ*, *Андрей Виноградовъ*; Младшіи Учители Минской Гимназіи — *Иванъ Андреевскій*; Учитель Исторіи и Географіи Молодечненскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища — *Игнатій Садовскій*; Коллежскаго Ассесора: Титулярные Совѣтники: Младшіи Учители Свислочской Гимназіи. *Иосифъ Физанъ*. Домашній Наставникъ *Иосифъ Пѣнковскій*; — 9-го класса: Старшіе Учители: Виленскаго Дворянскаго Института, *Феликсъ Чащиницкій*; Мстиславскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, *Иосифъ Пальгевскій*; утверждены въ чинъ Коллежскаго Ассесора Почетный Смотритель Могилевскаго Уѣзднаго Училища, *Иосифъ Ковзанъ*; Титулярнаго Совѣтника: Коллежскіе Секретари: Исправляющій должность Штабнаго Смотрителя Витебскаго Уѣзднаго Училища, *Героимъ Миллеръ*; Помощникъ Старшихъ Учителей Уѣздныхъ Дворянскихъ Училищ: Новогрудскаго — *Иосифъ Левицкій*; Лидзкой должности Старшаго Учителя Брестскаго Дворянскаго Училища, *Александръ Преферанскій*; Помощникъ Старшихъ Учителей Оршанскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, *Станиславъ Верига*; Учитель Брестскаго Дворянскаго Училища, *Илья Единевскій*; Титулярнаго Секретаря: Губернскіе Секретари: Учитель Лидскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, *Фридрихъ Гильбертъ*; Надзиратель за учащимися въ рисованіи, черченіи и чистописаніи Мяскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, *Мельхиоръ Бороскій*; Исправляющій должность Учителя рисованія, черче-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 6-go Listopada.

Przez Najwyższe Reskrypta, 13-go Października, Najłaskawiej mianowani zostali Kawalerami: Orderu Orła Białego, Wice-Admirał *Awinow*, — Orderu Św. Anny 1-jej klasy, z Koroną Cesarską, Naczelnik Sztabu Czarnomorskiej Floty i Portów, Wice-Admirał *Chruszczow*, i Dowodzący 5-tą Dywizją Floty, Kontr-Admirał *Stanjukowicz* 1-szy; tegoż Orderu i klasy: Generał-Porucznik *Berch* 1, i Naczelnik 4-jej Dywizji Floty, Kontr-Admirał *Artiurow* 1-szy.

— Przez Ukaz Rządzącego Senatu, dnia 21 Września b. r., następujący Urzędnicy Białoruskiego Naukowego Okręgu, za wyслугę lat, podniesieni zostali do rang: Radcy Dworu: — Assesorowie Kollegialni: Starsi Nauczyciele Gimnazji: Mohylewskiego, *Dymitr Radkiewicz*; Swislockiego: *Bazyli Ostrowow*, *Mikołaj Drużinin*, *Piotr Lubkin*; Grodzieńskiego, *Bazyli Solariski*; Mińskiego: *Symon Riazanski*, *Leon Kutański*; Wileńskiego: *Alexander Muchin*, *Andrzej Winogradow*; Młodszy Nauczyciel Gimnazjum Mińskiego, *Jan Andrzejewski*; Nauczyciel Historji i Jeografii Mołodeczniańskiej Szkoły Powiatowej, *Ignacy Sadowski*. — Kollegialnego Assesora: — Radcy Honorowi: Młodszy Nauczyciel Gimnazjum Swislockiego, *Józef Fizan*, i domowy nauczyciel *Józef Piehowski*; — 9-jej klasy: Starsi Nauczyciele: Wileńskiego Dworzanskiego Instytutu, *Felix Czasnicki*; Mścistawskiej Szkoły Powiatowej, *Józef Palczewski*; utwierdzony w randze Kollegialnego Assesora Honorowy Dozorca Mohylewskiej Szkoły Powiatowej, *Józef Kowzan*. — Radcy Honorowego: — Kollegialni Sekretarze: Sprawujący obowiązek etatowego Dozorca Witebskiej Szkoły Powiatowej, *Heronim Müller*; Pomocnicy Starszych Nauczycieli Szkół Powiatowych: Nowogródzkiej, *Józef Lewicki*; Lidzkiej *Nes or Osowski*; 10-jej klasy: Sprawujący obowiązek Starszego Nauczyciela Brzeskiej Szkoły Dworzanskiej, *Alexy Preferanski*; Pomocnik Starszych Nauczycieli Orszańskiej Szkoły Powiatowej, *Stanisław Weryha*; Nauczyciel Brzeskiej Szkoły Dworzanskiej, *Eliasz Jedyniewski*. — Kollegialnego Sekretarza: — Gubernialni Sekretarze: Nauczyciel Lidzkiej Szkoły Powiatowej, *Fryderyk Hilbert*; Nadzorca uczniów w Gimnazjum Mińskim, *Ignacy Perłowski*; Nauczyciel malarstwa, rysunku i kaligrafii Mińskiej Szkoły Powiatowej, *Melchior Borowski*; Sprawujący obowiązek Nauczyciela malarstwa, rysunku i kaligrafii Mozyrskiej Szkoły Powiatowej, *Jan Szolmo*; 12-jej klasy: Nauczyciel malarstwa, rysunku i kaligrafii Lepelskiej Szkoły Powiatowej, *Władysław Korsak*; Nauczyciel Orszańskiej Szkoły Powiatowej, *Jan Perewoznikow*; Nauczyciel Kostinkowickiej Szkoły Powiatowej, *Józef*

нія и чистописанія Мозырскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, Иванъ Шолло; 12-го класса: Учитель рисованія, черченія и чистописанія Лепельскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, Владиславъ Корсакъ; Учитель Оршанскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища, Иванъ Перевозниковъ; Учитель Костюковицкаго Уѣзднаго Училища, Иосифъ Сувовицъ; Губернскаго Секретаря: Коллежскіе Регистраторы: Учитель Приготовительнаго класса при Ковенской Гимназіи, Иванъ Боровскій; Учители Приходскихъ Училищ: Смиловичскаго—Ремигій Шкультецкій; Волынскаго—Оома Коцъ; утверждены въ чинъ Губернскаго Секретаря: состоящіе въ 12 классовъ, Надзиратели за учащимися въ Гродненской Гимназіи: Пиацивъ Осиповицъ, Антонъ Гудзкій; и Коллежскаго Регистратора: Канцелярскій служитель Канцеляріи Попечителя Бѣлорускаго Учебнаго Округа, Бернардъ Малицкій.

вичъ.— Губернскіе Секретаря:—Коллежскіи Регистраторы: Научители Приготовавезей классы при Гимназіумъ Ковиенскіемъ, Jan Borowski; Научители Szkół Parafialnych; Smitowickiej, Remigiusz Szulcicki; Wolpianskij. Tomasz Koc; utwierdzeni w randze Gubernialnego Sekretarza: liczący się w 12-jej klasie: Nadzory uczniow w Gimnazyum Grodzieńskiem: Hyacint Osipowicz i Antoni Rudzki. Kollegialnego Regestratora:—Kancelarzysta Kancellaryi Kuratora Białoruskiego Naukowego Okregu, Bernard Malicki.

Государь Императоръ, вслѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, по Положенію Комитета Г. Министровъ, 4-го минувшаго Сентября, Высочайше повелѣть соизволилъ, чтобы содержатели театральныхъ труппъ, желающіе давать представленія въ западныхъ губерніяхъ, не иначе были къ тому допускаемы полиціею, какъ по предъявленіи свидетельства о своей благонадежности отъ мѣстнаго Генераль-Губернатора.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, w skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 4-m zeszłego Września, Najwyżej rozkazać raczył: ażeby teatralnym antrepreneurom, życzącym dawać dramatyczne przedstawienia w Guberniach Zachodnich, nie inaczej dawane były na to dozwolenia ze strony Policji, jak po złożeniu przez nich świadectwa miejscowego Jenerał-Gubernatora o ich stosownej kwalifikacyi.

Въ Журналъ Министерства Народнаго Просвѣщенія напечатано слѣдующее циркулярное предложеніе Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, отъ 14-го Іюня:

W Dzienniku Ministerstwa Narodowego Oświecenia ogłoszono następujący okólnik P. Ministra tegoż wydziału, z dnia 14-go Czerwca r. b.:

„По встрѣченному во вѣдѣнномъ мнѣ Министерствѣ вопросу: могутъ ли свидетельства, выдаваемые ученикамъ, выбывающимъ изъ Гимназій до окончанія курса ученія, замѣнять свидетельства объ окончаніи курса ученія въ Уѣздныхъ Училищахъ, или, не окончившіе гимназическаго курса должны подвергаться особому испытанію для производства въ первый классный чинъ—считаю нужнымъ поставить на видъ слѣдующее:

„Z powodu wynikłej, w powierzonym mnie Ministerstwie, kwestyi: czyli świadectwa, wydawane uczniom, wychodzącym z Gimnazjów przed ukończeniem kursu nauk, mogą zastępować świadectwa o ukończeniu kursu nauk w Szkołach Powiatowych. Iub też, czy ci, którzy nie ukończyli kursu nauk gimnazyalnych, mają składać osobny examen, dla otrzymania pierwszej rangi klasowej?—widzę potrzebę obwieszczenia, co następuje:

„Курсъ ученія въ нашихъ Уѣздныхъ Училищахъ краткій, но вмѣстѣ съ тѣмъ опредѣленный, полный; въ немъ содержится все, что въ настоящее время нужно и чего можно требовать отъ канцелярскихъ служителей и чиновниковъ низшихъ классовъ. Ученіе въ трехъ первыхъ классахъ Гимназій, напротивъ, только подготовительное, и потому не полное; предметы, общіе съ Уѣздными Училищами, въ Гимназіяхъ преподаются въ другомъ направленіи, хотя и подробнѣе, но не вполне въ низшихъ классахъ, и оканчиваются уже въ высшихъ.

„Kurs nauk w naszych Szkołach Powiatowych jest krótki, lecz zarazem dokładnie oznaczony, zupełny; zawiera się w nim to wszystko, czego w dzisiejszym czasie potrzeba i czego można wymagać od kancelistów i urzędników klas niższych. Przeciwnie, nauki w trzech klasach Gimnazjów są tylko przygotowawcze, przeto niepełne; przedmioty, wspólne ze Szkołami Powiatowemi, w Gimnazjach wykładają się w innym kierunku, chociaż bardziej szczegółowo, lecz nie w zupełności w klasach niższych, a kończą się dopiero w wyższych.

„Изъ сего выводится заключеніе, что освобожденіе гимназистовъ, не окончившихъ курса, отъ испытанія, требуемаго для производства въ первый классный чинъ, было бы противно цѣли Дополнительныхъ Правилъ о гражданской службѣ, Высочайше утвержденныхъ 28-го Ноября 1844 года, и вредно и для Училищъ и для Гимназій, а потому я предлагаю принять къ исполненію, чтобы ученики, не окончившіе полного курса гимназическаго, для полученія перваго класснаго чина подвергаемы были испытанію изъ предметовъ Уѣздныхъ Училищъ, по программѣ Дополнительныхъ Правилъ о службѣ гражданской.“

„Stąd wynika wniosek, że uwolnienie gimnazystów, którzy nie ukończyli kursu, od egzaminu, wymaganego dla otrzymania pierwszej rangi klasowej, byłoby przeciwnem celowi Przepisów Dodatkowych o służbie cywilnej, Najwyżej zatwierdzonych 28-go Listopada 1844 roku, i szkodliwem tak dla Szkół, jako i dla Gimnazjów; a przeto, polecam przyjąć za zasadę: aby uczniowie, którzy nie ukończyli kursu gimnazyalnego, dla otrzymania pierwszej rangi klasowej, podlegali ani byli do egzaminu z przedmiotów Szkół Powiatowych, podług programmatu Przepisów Dodatkowych o służbie cywilnej.“

Подписаль: Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Уваровъ.

(podpisano) Minister Narodowego Oświecenia
Sergijusz Uwarow.

30-го Октября скончался здѣсь, къ общему сожалѣнію, С. Петербургскій Комендантъ, Генераль-Лейтенантъ Григорій Андреевичъ Захаржевскій, отъ апоплексическаго удара.

Dnia 30-go Października umarł w Petersburgu z apoplexyi, powszechnie żałowany, St. Petersburgski Komentant, Jenerał-Porucznik Grzegorz Zacharzewski.

Варшава, 3 (15) Ноября).

Warszawa, 3 (15 listopada).

Ея Императорское Высочество Государыня Великая Княгиня Елена Павловна, съ Августѣйшими Дочерьми Своими, къ сожалѣнію здѣшнихъ жителей, изволила отбыть сегодня изъ Варшавы въ дальнѣйшій путь, въ С. Петербургъ.

JEI CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNA HELENA PAWŁOWNA, z Dostojnemi Córkami Swemi, opuściła, z żalem mieszkańców, w dniu dzisiejszym Warszawę, udając się w dalszą drogę do Petersburga.

Третьяго дня, 1 (13) сего Ноября, Ихъ Императорскія Высочества Великія Княжны: Марія и Екатерина Михайловны, удостоили Своимъ посѣщеніемъ вечернее собраніе у Ея Свѣтлости Намѣстника Цар-

W dniu onegdajszym, JJ. CC. WYSOKOŚCI WIELKIE KSIĘŻNICZKI MARYA i KATARZYNA MICHAŁOWNY, zaszczyliły obecnością Swą świetny wieczór, dany u J. O. Księcia Warszawskiego, Jenerał-Feldmarszałka Namiestnika Kró-

ства. Г. Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго, во время котораго исполнены были разныя музыкаль- ныя пьесы.

Вчера, Ея Императорское Высочество Государыня Великая Княгиня, въ сопровожденіи Великихъ Князей, не смотря на утомительность продолжительнаго пути, изволила быть въ Церкви здѣшняго Замка, и слушать молебствіе, послѣ котораго удостоилась пощещеніемъ Своимъ Князя и Княгиню Варшавскихъ.

lestwa, wśród którego wykonane były różne dzieła muzyczne.

W dniu wczorajszym, J. C. Wysokość WIELKA Xiężna, pomimo znużenia w skutku długiej podróży, raczyła z Dostojebnymi Swemi Córkami udać się do Zamku, a po odprawieniu modłów w tamecznej Kaplicy, uszczęśliwiła odwiedzeniem Swém J. O. Xięcia Warszawskiego i Jego Małżonkę.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 4 Ноября.

Правительство послало новаго инструкціи Г. Буркенею, въ коихъ не только одобрило его дѣйствія по дѣлу ливанскихъ жителей, но даже поручило ему объявить Портѣ, что уничтоженіе монастырей во всякомъ случаѣ будетъ почитать поводомъ къ разрыву сношеній.

— Въ альжирскихъ журналахъ, отъ 29 Октября, не заключается новыхъ извѣстій съ театра военныхъ дѣйствій. Памятникъ въ честь герцога Орлеанскаго открытъ былъ торжественно, 28 минушаго мѣсяца. Генераль Баръ исправляетъ должность главнокомандующаго.

— Слышно, что правительство, сообразивъ дѣла, положило африканскую армію увеличить 20,000 человекъ; между тѣмъ отправляютъ туда съ возможною скоростію все военныя припасы. Въ Тулонѣ господствуетъ чрезвычайная дѣятельность; войска прибываютъ изъ внутреннихъ департаментовъ и по- ахвываются на корабли, которые, доставивъ ихъ въ Африку, возвращаются за новыми отрядами.

— Въ журналѣ *la Presse* пишутъ, по извѣстіямъ изъ Танжера отъ 15 Октября, между прочимъ, слѣдующее: англійское правительство прислало къ своему генеральному консулу въ Танжеръ, 17 тѣ ящиковъ съ драгоценными подарками для мароккесскаго императора. Въ то время, когда объ этомъ сообщали, сказанный консулъ отправлялся въ Фецъ. Здѣсь поговариваютъ о скоромъ отправленіи, съ тою же цѣлю, французскаго агента, но это будетъ лишкомъ поздно; прежде чѣмъ французскій агентъ придетъ туда; изъ этого не мудрено предвидѣть, въ какомъ расположеніи найдетъ онъ императора.

— Въ одной газетѣ пишутъ, что маршалу Султу предложили возстановить для него достоинство Коннетабля, уничтоженное со временъ Лудовика XIII. Къ этому присовокупляютъ, что, по смерти Султы, его званіе перейдетъ на герцога Омальскаго. Поготовиваютъ также о назначеніи герцога Жуэвильскаго генераль-адмираломъ, а герцога Монпансьерскаго генераль-Фельдцейхмейстеромъ.

— Прибывшіе недавно изъ Романіи въ Марсель италійскіе выходцы получили приглашеніе отправиться въ Альжиръ, гдѣ правительство придумаетъ для нихъ средство къ содержанію.

— Г. Гизо со дня на день становится подозрительнымъ относительно лицъ окружающихъ Короля; преисполненно опасается онъ графа Монталиве, котораго считалъ его тайнымъ врагомъ.

— Г. Тьеръ, послѣ своего возвращенія изъ Англій, живетъ чрезвычайно уединенно; ежедневно, утромъ, принимаетъ онъ посѣщенія своихъ друзей, и съ нѣсколькими секретарями трудится надъ окончаніемъ исторіи имперіи. Друзья его съ увѣренностію ожидаютъ побѣды своей партіи, и не сомнѣваются въ томъ, что начальникъ оной, при перемѣнѣ кабинета, получитъ портфель министерства внутреннихъ дѣлъ.

5 Ноября.

Вчера, вечеромъ, герцогиня Жуэвильская благополучно разрѣшилась отъ бремени принцемъ, котораго при св. крещеніи, совершенномъ сегодня въ Сенъ-Клау, нарѣченъ Филиппомъ-Жаномъ-Маріею, и получилъ званіе Пантьерскаго принца. Обрядъ св. крещенія совершилъ былъ парижскимъ архіепископомъ; въ присутствіи всего Королевскаго семейства. Это девятый внукъ Короля Лудовика-Филиппа. Старшіе внуки суть: Гр. фъ парижскій и принцъ Шартрскій, сыновья герцога Орлеанскаго; графъ Эдмондъ-Алансонскій, сыновья герцога Немурска-

ВІАДОМОСТИ ЗАГРАНИЧНЫЯ.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 4 listopada.

Рząd przesłał nowe depesze P. Bourqueney, w których, nie tylko pochwała jego postępowanie w sprawie gorali Libańskich, ale nadto poleca mu oświadczyć Portie, że zamknięcie klasztorów uważać będzie w każdym razie za zupełne zerwanie stosunków.

— Gazety nadeszły z Algierji, z dnia 29-go października, nie donoszą nic nowego z teatru wojny. Pomnik Xięcia Orleanu odkryty był z wielkimi uroczystościami w Algierze, w dniu 28 m. z. m.; przyczem Jeneral Bar zastępował Marszałka Bugeaud.

— Słychać, że rząd rozważywszy lepiej potrzebę, postanowił, posyłające się do Afryki posiłki pomnożyć z 12, na 20 tysięcy ludzi. Tymczasem posyłają tamże jak naj- śpieszniej amunicją i sprzęty obozowe. W Tulonie panuje tu h. nadzwyczajny, wojska przybywają z głębi kraju i wsiadają na okręty, które odwożą je do Algieru, wracając znowu dla z brania nowych.

— Do dziennika *La Presse* piszą z Tangieru pod d. 18 października, między innemi co następuje: „Rząd angielski nadesłał do swego Konsula Jeneralnego w Tangierze, 17 pak kosztownych подарunków dla Cesarza Marokańskiego. W chwili kiedy to piszemy, Konsul rzeczony wybiera się do Fezu. Mowią tu o bliskim wysłaniu w tymże celu ajenta francuzkiego, ale już to będzie zapóźno; Konsul angielski powroci już z Fezu, nim tam ajent francuzki przybędzie; nie trudno jest zatem przewidzieć, w jakim usposobieniu znajdzie Cesarza.“

— Jeden z dzienników donosi, że Marszałkowi Soult ofiarowano, przywrócić na jego korzyść zniesioną od czasu Ludwika XIII godność Konnetabla. Po śmierci Soulta, godność tę, jak powiadają, przelanoby na Xięcia Aumale. Mowią także, że Xiąże Joinville ma być mianowany Wielkim Admiralem, a Xiąże Montpensier Wielkim Mistrzem Artylleryi.

— Przybyli niedawno z Romanii do Marsylii wychodzący włoscy, otrzymali wezwanie, aby się udali do Algierji, gdzie rząd udzieli im środków utrzymania się.

— P. Guizot staje się codziennie podejrzliwym względem otaczających Króla; szczególniej lęka się Hrabiego Montalivet, który acz pozornie z nim się pojednał, niemniej jednak skrytym jest jego przeciwnikiem.

— P. Thiers po powrocie z Anglii żyje nadzwyczaj odosobniony; co rano odbiera odwiedziny swych zaufanych przyjaciół, i z kilku sekretarzami pracuje nad ukończeniem historyi Cesarstwa. Przyjaciele jego, licząc z pewnością na zwycięstwo swego stronnictwa, i nie wątpią, że ich przywódca, za zmianą gabinetu, zostanie Ministrem spraw wewnętrznych.

Dnia 5 listopada.

Wczoraj wieczorem, Xiężna Joinville powiła szczęśliwie syna, który na chrzcie, w St. Cloud dzisiaj odby- tym, otrzymał imiona: Filip. Jan. Marya, oraz tytuł Xięcia Penthévre. Obrzędowi chrztu dopełnił Arcybiskup Paryzki, w obec całej rodziny Królewskiej. Jest to dzie- wiąty wnu: Króla Ludwika Filipa. Poprzedni są: Hrabia Paryża i Xiąże Chartres, synowie Xięcia Orleanu; Hra- bia Eu i Xiąże Alencou, synowie Xięcia Nemours; Xiąże Brabaneyi i Hrabia Flandryi, synowie Królowej Belgij- skiej; Xiąże Wirtemberski, syn zmarłej Xiężnej Maryi, i Xiąże Saso-Koburgski, syn Xiężnej Klementyny.

го; принц Бранденбургский и граф Фландрский, сыновья бельгийской Королевы; принц вюртембергский, сын покойной принцессы Марии, и принц Саксен-Кобургский, сын принцессы Клементины.

— Разнесся слух, что наше правительство, через генерала Каваньяка, получило особенного рода письмо от Абд-эль-Кадера, которое произвело сильное впечатление и еще более зацудало затруднительное положение. Эмпръ объявляет въ этомъ письмѣ, что въ продолженіе 10-ти лѣтъ въ его рукахъ была жизнь принцевъ и всѣхъ значительнѣйшихъ французскихъ начальниковъ въ Африкѣ; что онъ имѣетъ въ своемъ распоряженіи 1,200 фанатиковъ, готовыхъ обречь себя на мучительную смерть, кои желаютъ возобновить исторію Клебера (предательски умышленнаго въ Египтѣ), и омыть грѣхи свои кровью христіанскихъ генераловъ; что донынѣ онъ удерживалъ фанатическій порывъ; но впредь въ этомъ отношеніи, будетъ поступать такъ, какъ съ нимъ поступитъ Франція. Къ сему присовокупляютъ, что предъ полученіемъ сего письма въ Парижѣ, отъѣздъ герцога Омальскаго въ Альжирию былъ уже рѣшенъ въ кабинетномъ совѣтѣ, но слезы Королевы приостановили оный. Все это кажется не заслуживающимъ вѣроятія.

— Владѣствіе телеграфическаго предписанія, военнаго суда *Adonis* и *Brillante*, 23-го Октября, отплыли изъ Бреста въ Отаити.

— Французская эскадра въ Ла-Плата, подъ начальствомъ адмирала Лене, усилена тремя военными кораблями, съ артиллеріею и военными припасами.

— Въ журналѣ *Commerce* напечатано: Недавно въ мадритскихъ газетахъ обнародованъ былъ носившійся слухъ, что тамошнее правительство старается удалить изъ Испаніи сыновей Донъ Франциска де-Паула, отправляя старшаго въ путешествіе по Европѣ, а младшаго въ Мексикъ съ фрегатомъ *Manzanares*. Теперь, въ полученныхъ, съ сегодняшней утренней почтою, мадритскихъ журналахъ, напечатанъ другой слухъ, имѣющій по видимому связь съ предшествовавшимъ. Патеръ Фульгенціо, духовникъ Инфанта Донъ Франциска, присутствовавшій при послѣднихъ минутахъ жизни его супруги, Лудовики Шарлотты, получилъ предписаніе немедленно оставить Мадридъ. Извѣство, что Патеръ Фульгенціо, немедленно послѣ кончины Инфантины, совершилъ путешествіе въ Буржъ, оцѣли коего ничего и донынѣ не извѣстно.

6 Ноября.

Король и Королева бельгийскіе выѣдутъ на сикъ дняхъ изъ Парижа въ Брюссель.

— Въ журналѣ *Commerce* пишутъ слѣдующее: „Въ письмѣ изъ Тулона отъ 2 с. м. помѣщено извѣстіе, которое мы сообщаемъ, не ручаясь за достовѣрность оного: Говорятъ, что полковникъ Фольцъ, который отправился на пароходѣ *Météore* въ сѣверную Африку, имѣетъ порученіе предложить маршалу Бюжо мѣсто военнаго министра. Если маршалъ приметъ это предложеніе, то вѣроятно, генералъ Ламорисьеръ назначенъ будетъ дѣйствительнымъ генералъ губернаторомъ Альжирии.“ Въ этомъ же письмѣ сообщаютъ, что фрегаты *Descartes* и *Montezuma*, перевезшіе отрядъ войскъ въ Африку, возвратились въ Тулонъ.

— Изъ Маскары пишутъ, отъ 22-го Октября, что по выступленіи оттуда полковника Жери, который отправился для наказанія племени Бени-Шугранъ, гарнизонъ находился въ опасности. Въ окрестностяхъ Тіарета нѣсколько солдатъ умерщвлено предательски. Никто неосмѣливается выходить изъ города; всѣ сообщенія прѣсѣчены; транспорты изъ Мостаганема и Орана приостановлены, а войска днемъ и ночью стоятъ подъ ружьемъ. Праздникъ Рамаданъ еще болѣе воспламеняетъ фанатизмъ туземцевъ, а Мирабуты и агенты Абд-эль-Кадера увѣряютъ ихъ, что французскія пули не сдѣлаютъ имъ вреда. Въ 9-мъ егерскомъ полку 15 человекъ убито а многіе ранены. Въ окрестностяхъ Тіарета, Г. Локость съ 12-ю всадниками, вызванный измѣннически за городъ, былъ пойманъ Арабами и убитъ вмѣстѣ съ 10-ю солдатами сопровождавшими его. Двое изъ нихъ успѣли спастись бѣгствомъ, въ ту именно минуту, когда уже ихъ раздѣли для того, чтобы бросить въ огонь. Г-на Локоста, говорятъ, четвертовали. Въ Джемма-Газуатъ Арабы умертвили двухъ французскихъ всадниковъ. Въ Маскарѣ опасаются нападенія Абд-эль-Кадера. Этотъ городъ — родина его; онъ сильно желаетъ овладѣть имъ. Говорятъ, что съ нимъ на-

— Разнесся слухъ, что рѣдъ за посредничествомъ генерала Cavaignac, odebral osobliwszy list od Abd el-Kadera, który sprawil wielkie wrażenie, i mocno zawikłł trudność położenia. Emir miał w nim oświadczyć, że od 10 lat trzymał ciągle w swém ręku życie Xiążąt i wszystkich znakomitszych dowódców francuzkich w Afryce; że ma około siebie 1,200 fanatyków, gotowych poświęcić się na męczeństwo, którzy pragną ponowić historiją Klebera, (zamordowanego zdradziecko w Egipcie) i oczyścić się z swych grzechów we krwi Jenerałów chrześciańskich; że dotąd wstrzymywał fanatyczny ich zapal, ale że nadal postępowanie swoje w tym względzie, zastępuje do postępowania Francuzi względem niego. Dodają, że gdy ten przerażający list nadszedł do Paryża, odjazd Xięcia Aumale do Algierji postanowiony już był na radzie gabinetowej ale że Izby Królowej spowodowały zwłokę tego rozporządzenia. Cała ta wieść zdaje się niepodobną do prawdy.

— W skutku telegraficznego rozkazu, okręty wojenne *Adonis* i *Brillante* odplynęły d. 26 października z Brestu do Otahiti.

— Do stacji francuzkiej w La Plata, zostającej pod dowództwem Admirala Laine, posłano trzy wojenne okręty, z artylerją i zapasami wojennymi.

— W dzienniku *Commerce* czytamy: Przed niejakim czasem, dzienniki Madryckie donosiły o krążącej tamże pogłosce, iż rząd usiłuje oddalić z Hiszpanii synów Infanta Don Franciszka de Paula, wysyłając starszego w podróż po Europie, a młodszego do Meksyku z fregatą *Manzanares*. Teraz znajdujemy w nadeszłych dzisiaj rano dziennikach Madryckich, inną jeszcze pogłoskę, która zdaje się mieć związek z poprzednią: Ojciec Fulgencio, spowiednik Infanta Don Francisco, który był obecny przy ostatnich chwilach żony jego, Ludwiki Karoliny, otrzymał rozkaz bezwzględnego opuszczenia Madrytu. Wiadomo, że Ojciec Fulgencio, zaraz po śmierci Infantowej, odbył podróż do Bourges, o celu której nie się nie dowiedziano.

Dnia 6 listopada.

Królestwo Ich Mość Belgijscy w tych dniach wyjadą z Paryża na powrót do Bruksli.

— Czytamy w dzienniku *Commerce*: „List z Tulonu, z dnia 2-go b. m., zawiera następną wiadomość, która udziela mi, nie ręcząc za jej prawdziwość. „Polkownik Foltz, który statkiem parowym *Météore* odplynął do północnej Afryki, ma oświadczyć Marszałkowi Xięciu Isly urząd Ministra wojny. Zdaje się rzeczka podobna do prawdy, że jeżeli Marszałek Bugeaud przyjmie czynioną mu propozycją, Jeneral Lamoricière zostanie mianowany rzeczywistym Jeneralnym Gubernatorem Algierji.“ W tymże liście donoszą, że fregaty: *Descartes* i *Montezuma*, które przewiozły oddziały wojsk do Afryki, wrocily do Tulonu.

— Listy datowane 22-go października z Maskary, donoszą, że po wyruszeniu ztamąd Polkownika Gery, mającego ukarać pokolenie Beni-Sugran, położenie garnizonu nie było wcale bezpieczne. Nikt się nie śmiał wychylić z miasta; wszystkie komunikacje są przecięte; transporta z Mostaganem i Oranu wstrzymane, a wojsko dzień i noc stoi pod bronią. Krajowcy są nadzwyczaj zachwalali; święta Ramadanu podniosły do najwyższego stopnia ich fanatyzm, a Marabuci i ajenci Abd-el-Kadera, głoszą niby z natchnienia Proroka, że ich kule francuzkie nie dotkną. Polk 9-ty w ciągu dni kilku utracił 15 ludzi w zabitych i bardzo wielu ranionych. W okolicach Tiaretu, oficer Lacoste, z 12-tu żołnierzami jazdy, wywabiony zdradą za miasto, został tamże pojmany przez Arabów i zabity wraz z 10 ciu swojemi ludzmi. Dwóm z nich udało się uciec, właśnie w chwili, gdy już ich rozebrano dla wrzucenia w ogień. Sam P. Lacoste miał zostać poświęcony. Niedaleko też od Dżemma-Ghazuat Arabowie niedawno ucięli głowy dwóm pojmanym strzelcom francuzkim. W Maskarze lękają się codziennie napadu Abd-el-Kadera. Jest to jego miasto rodzinne, które bardzo odzyskać pragnie. Mówią, że ma przy sobie 10,000 jazdy i wszystkich Kabylów z Gór. Większa część regularnego wojska Emira składa się z Marokkanów; broń zaś i inne potrzeby wo-

ходится 10,000 всадников и всё горные Каблы. Большая часть регулярных войск Эмира состоит из Мароккцев, а оружие и военные припасы доставляют ему из Гибралтара. Действующие в сих странах начальники французских войск должны ограничиваться защитою пространства между Ораном и Мостаганемом, а также между Орлеанвилем и Миланою, чтобы не распространялись нападения Арабов до Алжира. Этой цели надбюто достигнуть по прибытии в Маскару маршала Бюжо, где его ожидают в послѣдних числах Октября. Генерал Ламорисьеръ, расположенный лагеремъ в Бел-Аббесъ, препятствуетъ приближенію Эмира къ рѣкѣ Сигъ, между Ораномъ и Маскарою, для возмущенія поселившихся тамъ племенъ. Генералъ Каваньякъ оставшия въ Тлемезенѣ съ колонною въ 3,000 чел. наблюдаетъ за всѣмъ протяженіемъ границы отъ Себды до Газаута, и поддерживаетъ сообщеніе съ этимъ послѣднимъ пунктомъ, какъ портомъ имѣющимъ большую важность, при настоящихъ обстоятельствахъ.

Лагерь подъ Бел-Аббесомъ, составляющій въ настоящее время главный, центральный пунктъ дѣйствій французскихъ войскъ, подъ начальствомъ генерала Ламорисьера, расположенъ на самой срединѣ между Ораномъ, Тлемезеномъ, Маскарою и Дазою. Въ этомъ послѣднемъ мѣстѣ устроенъ новый лагерь, между фортами Себдою и Саидою, не въ большомъ разстояніи отъ верховья рѣки Меккеры, текущей подъ Бел-Аббесомъ и при Теллуской границѣ. Въ эти мѣста сообщаются между собою посредствомъ шоссе, сдѣланнаго въ послѣдніе годы французскими солдатами.

По извѣстіямъ изъ Туниса, тамошній Бей опасно боленъ.

Маркизъ Феррьеръ возвратился въ Парижъ съ ратификованнымъ трактатомъ, заключеннымъ съ Китаемъ.

А н г л и я .

Лондонъ, 3 Ноября

Несмотря на возрженія французскихъ журналовъ, англійскія газеты, а въ томъ числѣ и *Globe*, продолжаютъ свое предположеніе, что Франція серьезно помышляетъ о приобретении острова Чусана у Китайцевъ, и что даже французскій посланникъ въ Китаѣ, Г. Лагранжъ, сильно поддерживаетъ этотъ проектъ.

Изъ Манчестера сообщаютъ: что въ здѣшній городъ прибылъ князь Гвай, старшій сынъ Мускатскаго Имама, въ сопровожденіи двухъ государственныхъ сановниковъ и Асаада-Каята, знаменитаго литератора, знающаго нѣсколько европейскихъ языковъ, и исполняющаго должность переводчика при князѣ; въ свитѣ его находится также капитанъ Каоганъ, служащій по Ост-Индскому флоту. Сие путешествіе въ Англію имѣетъ цѣлю сзавоменіе съ положеніемъ вашей мануфактурной промышленности.

Въ *Times* сообщаютъ, что командующій на средиземномъ морѣ, адмиралъ Паркеръ, отправилъ военный пароходъ *Locust* въ Неаполь, съ протестомъ противъ учрежденнаго тамошнимъ правительствомъ карантиннаго для судовъ, прибывающихъ изъ Мальты и Ловинскихъ острововъ, по поводу свѣдѣній, будто бы, на Мальтѣ, гвлою лихорадки. Адмиралъ относитъ сію мѣру, со стороны неаполитанскаго правительства, къ видамъ чисто политическимъ.

Г. Ньюманъ, извѣстный Пуэстикъ и б. протестантскій пасторъ, принявшій недавно католическую вѣру, приобрѣлъ покупкою въ Литльморѣ, въ настоящее время своемъ мѣстопробываніи, нѣсколько десятинъ земель, на коей предполагаетъ устроить римско католическое заведеніе (училище или монастырь?); самъ же, хотя донынѣ состоитъ въ свѣтскомъ званіи, однако намѣренъ вскорѣ вступить въ Иезуитскій орденъ въ Стонейгурстѣ.

Въ Фальмутѣ прибылъ пакетботъ *Шогулъ*, при везшій множество алмазовъ изъ вновь открытой копи при Багъ.

Въ окрестностяхъ *Lewes*, при нивелировкѣ земли для желѣзной дороги, нашли два каменные гроба съ надписями: *Гундредъ* и *Вильгельмъ*; ихъ считаютъ гробницами Гундреды, дочери Вильгельма завоевателя и ея мужа Вильгельма, графа Варсенскаго.

jenne otrzymuje z Gibraltaru. Działający w tych stronach dowódzcy francuzey, muszą się głównie ograniczyć na tém, aby zasłonić od napaści Arabów okolice między Oranem i Mostaganem, tudzież między Orleansville i Milianah, aby zamieszanie i wojna nie rozszerzyły się ku Algierowi. Cel ten spodziewają się osiągnąć za przybyciem do Maskary Marszałka Bugeaud, gdzie jest oczekiwany w końcu Października. Tymczasem, Jeneral Lamoriciere, stojący obozem w Bel-Abbes, przeszkadza zbliżeniu się Emira ku rzece Sig, między Oranem i Maskarą, dla podburzenia osiadłych tamże pokoleń. Jeneral Cavaignac, pozostały w Tlemesen, z kolumną wynoszącą 3 000 ludzi, daje pilne baczenie na całe pogranicze od Sebdu do Gazuat, i utrzymuje związek z tém ostatniem miejscem, jako portem wielkiej wagi przy teraźniejszych okolicznościach.

— Оboz pod Bel-Abbes, będący w tej chwili głównym, środkowym punktem działań wojsk francuzkich, pod dowództwem Jen. Lamoriciere, leży w samym środku i w równej prawie odległości, około 20 mil francuzkich, pomiędzy Oranem, Tlemesen, Maskarą i Dazą. W tém ostatniem miejscu założony jest nowy oboz, pomiędzy w rowniami Sebdu i Saída, niedaleko źródła rzeki Mekkery, która płynie pod Bel-Abbes i przy granicy Tellu. Wszystkie te miejsca połączone są między sobą za pomocą dróg bitych, które w ostatnich latach żołnierze francuzey zrobili.

— Według wiadomości z Tunisu, Bej tameczny niebezpiecznie zachorował.

— Margr. Ferrières wrócił do Paryża, i przywiózł ratyfikowany traktat z Chinami.

А н г л и я .

Лондонъ, 3 Января

Pomimo zaprzeczeń gazet francuzkich dzienniki angielskie, a między innymi *Globe*, obstają przy swoim twierdzeniu, że Francya szczerze zamysła o gabyciu wyspy Czusan od Chińczyków, i że nawet Poseł francuzki w Chinach, P. Lagrenée, jak najmocniej ten projekt popiera.

— Z Manchester piszą: Przybył do tutejszego miasta Xiąże Hilai, starszy synu Imama Muskatu, w towarzystwie dwóch Dignitarzy państwa i Asaad Kayata, znakomitego uczonego, umiejącego kilka europejskich języków, który służy Xięciu za tłumacza. W orszaku jego znajduje się także Kapitan Coogan, z marynarki Indyi Wschodnich. Podróż ta do Anglii ma mieć głównie na celu obeznanie się ze stanem naszego przemysłu rękodzielniczego. Asaad Kayat jest bardzo uczony i mówi dokładnie po angielsku i kilku innymi językami.

— *Times* donosi, że dowodzący na morzu Śródziemnem Admirał Parker, wysłał wojenny parostatek *Locust* do Neapolu, z protestacją przeciw zaprowadzeniu przez tameczny rząd kwarantany, dla okrętów przybywających z Malty i wysp Jonskich, z powodu panującej jakoby na Malcie żółtej gorączki (Ob NEAPOL). Admirał przypisuje ten środek ze strony rządu neapolitańskiego powodowi czysto-politycznym.

— P. Newmann, znany puzeista i duchowny protestancki, przeszedłszy niedawno na wiarę katolicką, zakupił miast w Littlemore, gdzie teraz mieszka, kilka morgów gruntu, na którym wybudować zamysła Rzymsko-katolicki instytut, (szkołę czy klasztor?); sam zaś, lubo dotychczas jest osobą świecką, ma wkrótce przyjąć święcenie i wstąpić do kollegium Jezuitów, w Stonehurst.

— Do Falmouth przybył okręt pocztowy *Shogull*, który przywiózł wiele dyamentów z nowo odkrytej kopalni pod Bahia.

— Pod Lewes, przy kopaniu ziemi pod kolej żelazną, znaleziono dwie kamienne trumny z napisami: *Gundred* i *Wilhelm*, które uważają za trumny Gundredy, córki Wilhelma Zdobywcy, i jej męża Wilhelma, Hrabiego Warсен.

4 Ноябрь.

Dnia 4 listopada.

Все заставляет заключать, что парламент будет немедленно созванъ, чтобы содѣйствовать правительству къ отвращенію голода въ Ирландіи. Министры собирались вчера въ третій разъ, въ домъ сэръ Роберта Пила, который, по причинѣ болѣзни, не можетъ выходить изъ своихъ комнатъ: однако совѣтъ не рѣшилъ ничего, и сегодня утромъ назначено четвертое собраніе министровъ. По всему видно, что первый министр сэръ Робертъ Пилъ, поступая всегда осторожно, не хочетъ ничего принимать на свою отвѣтственность, и по настоящему важному предмету намѣренъ просить маѣйна парламента.

— Въ журналѣ *Times* пишутъ: „Въ Соединенныхъ Штатахъ засѣданіе конгресса начнется чрезъ мѣсяць, и въ это время Г. Полкъ изложитъ политику, какой намѣренъ онъ держаться. Никогда посланіе президента Соединенныхъ Штатовъ не касалось болѣе важныхъ предметовъ, и не представляло на разрѣшеніе болѣе трудныхъ вопросовъ; будемъ ожидать терпѣливо, потому что Англія всегда готова положиться на безпристрастное рѣшеніе всего свѣта.

— По извѣстіямъ Нью-Йоркскаго журнала, предстоящій сенатъ Соединенныхъ Штатовъ будетъ состоять изъ 30 членовъ партіи демократовъ и 24 виговъ, палата же депутатовъ состоитъ изъ 138 членовъ демократіи и 78 виговъ; сверхъ сего, есть еще нѣсколько мѣстъ не занятыхъ.

— Орегонская земля, при новомъ своемъ правительствѣ дѣлаетъ быстрые успѣхи въ увеличеніи народонаселенія, такъ какъ туда стекаются поселенцы изъ всѣхъ частей Соединенныхъ Штатовъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Индіи: число англійскихъ войскъ, сосредоточенныхъ генералъ-губернаторомъ при сѣверо-западной границѣ англійскихъ владѣній, простирается до 32,000 пѣхоты, 6,000 кавалеріи и 140 орудій, что доказываетъ, что рѣшительно постановлено войти въ сношенія съ Пендшабомъ. Неизвѣстно, какимъ способомъ будетъ это исполнено, и до сихъ поръ воевать давнѣе слухи, что есть предположеніе преобразовать Пендшабъ въ зависимое государство, какъ страну Низамъ и другія государства Индіи. По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Пендшаба, Пешера-Сингъ, обезпечивъ обладаніе завоеваннаго Атока, выступилъ въ Лагоръ, для отрѣшенія отъ должности Визира Джовагиръ Синга. Холера въ Лагорѣ прекратилась, но появилась въ Пешаверѣ и Афганистанѣ. Въ Синдѣ все спокойно.

5 Ноябрь.

Dnia 5 listopada.

— Герцогъ Кембриджскій прибылъ сюда вчера изъ Остенде.

— Во время пребыванія въ Эдинбургѣ лорда Джона Росселя, тамошній муниципалитетъ предоставилъ ему право гражданства.

— 20-го числа с. м., бранные останки чело-колюбивой Елпсаветы Фрей, перенесены изъ Рамсгета, въ Кентскомъ графствѣ, гдѣ она скончалась, на квакерское кладбище при Баркингѣ, въ Эсекскомъ графствѣ. Похороны, по обыкновенію квакеровъ, происходили безъ всякаго великолѣпія; но слишкомъ 70 экипажей слѣдовало за гробомъ, и тысячи людей разныхъ христіанскихъ вѣроисповѣданій, воздали послѣдній долгъ достопочтенной женщинѣ. Въ газетѣ *Chelmsford Chronicle* пишутъ: „По причинѣ кончины этой христіанской женщины, общество лишилось одного изъ лучшихъ своихъ украшеній, а бѣдныя и безиротные своей благодѣтельницы, которая во всякомъ ихъ положеніи умѣла доставлять имъ пособіе и утѣшеніе. Цѣль ея жизни состояла въ томъ, чтобы отыскивать жилища порока и нищенства, и преступныя души поощрять къ добродѣтели и уменьшать нужды голода и недостатка. Сыны и дщери несчастія, преступленія и страданія находили также въ ней вѣрнаго друга. Такою продолжительною, трудолюбивою и совершенно преданною любви ближняго жизнію, мистрисъ Фрей заслужила мѣсто въ числѣ чело-колюбивѣйшихъ лицъ своего пола не только въ Англіи, но и во всемъ мірѣ.“

— Вчера скончался здѣсь лордъ Монтегю. Имъ оканчивается его ливія, и имѣніе переходитъ къ герцогу Буклей.

— Wszystko zdaje się wrożyć, że parlament będzie niezwłocznie zwołany, w celu udzielenia rządowi potrzebnej władzy, do zapobieżenia nadzwyczajnemu głodowi w Irlandyi. Gabinet odbywał wczoraj trzecie posiedzenie w mieszkaniu Sir Roberta Peel, który z powodu słabości wychodzić nie może, nie jednakże stanowczego nie uchwalono, bo znówu na dzisiaj rano czwarte zgromadzenie Ministrów zapowiedziane zostało. Pokazuje się, że pierwszy Minister, radząc się zwykłej mu przezorności, nie chce nie działać na swoją odpowiedzialność, i w rzeczy tak ważnej, rady parlamentu zasięgnąć pragnie.

— Z dziennika *Times*: „Kongress Stanów-Zjednoczonych rozpocznie się za miesiąc; i wtenczas to P. Polk wyłuszczy urzędownie swoją politykę, jakiej się trzymać zamierza. Nigdy posłannictwo Prezydenta Stanów-Zjednoczonych nie miało ważniejszych przedmiotów do objawienia, ani też trudniejszych do rozstrzygnięcia kwestyi. Czekajmy zatem cierpliwie, Anglia bowiem gotowa jest zdać się zawsze na wyrok bezstronny całego świata.“

— Według Now-Yorskiego dziennika, przyszły Senat Stanów-Zjednoczonych składać się będzie z 30 członków demokratycznych a 24 wigowskich. Izba zaś Deputowanych liczyć ma 138 członków demokratycznych a 78 wigowskich. Prócz tego zostaje jeszcze kilka miejsc próżnych.

— Oregon pod swym nowym rządem ciągle się szybko zaludnia przez przybyśców ze wszystkich części Stanów-Zjednoczonych.

— Według ostatnich wiadomości z Indyi, siła wojska zebranego przez Jenerałnego Gubernatora na północno-zachodniej granicy angielskich posiadłości, podawana jest na 32,000 piechoty, 6,000 jazdy i 140 dział, z czego pokazują się, że postanowiono ostatecznie urządzić stosunki z Pendszabem. Nie wiadomo, jakim to sposobem nastąpi, i dotychczas utrzymuje się dawna pogłoska, że drogą układów chcą zamienić Pendszab na państwo podwładne, podobnie jak teritorium Nizam i wiele innych władztw Wschodnio-Indyjskich. Najnowsze wiadomości z Pendszabu donoszą, że Peszera-Sing, zabezpieczywszy posiadanie zdobytego Attock, ruszył do Lahory, dla złożenia z urzędu Dszewahir Singha. Cholera ustąpiła w Lahorze, ale pokazywała się w Peszawer i Afganistanie. W Sindzie wszystko jest spokojne.

— J. K. W. Xiążę Cambridge przybył tu wczoraj z Oстенды.

— Podczas pobytu w Edyburgu Lorda John Russell, municipalność tamieczna, na uroczystym posiedzeniu, udzieliła mu prawo obywatelstwa.

— Dnia 20 z. m., zwłoki znanej przyjaciółki ludzkości, kwakierki E. zbieży Fry, przeniesione zostały z Romsgate, w hrabstwie Kent, gdzie umarła, na cmentarz Kwakrowski pod Barking, w hrabstwie Essex. Pogrzeb, według zwyczaju Kwaków, odbył się bez żadnej okazałości; ale przeszło 70 powozów postępowało za trumną, a tysiące ludzi wszelkich wyznań chrześcijańskich oddało ostatnią część zanej niewieście. Gazeta *Chelmsford Chronicle* mówi: „Przez zgon tej chrześcijańskiej niewiasty, utraciła społeczność jedną z największych swoich ozdób, a biedni i opuszczeni dobrodziejkę, która w każdym ich położeniu cieszyć ich i wspomagać umiała. Celem jej życia było wyszukiwanie jaski występku i nędzy, aby i zatracone dusze do onoty nawracać, i zaspakając potrzeby głodu i niedostatku. Synowie i córki nieszczęścia, zbrudni i cierpiący, znajdowali w niej zarówno kochającą ich przyjaciółkę. Przez takie to długi, pracowite, i całkiem najskuteczniejszej miłości bliźniego poświęcone życie, zasłużyła Miss Fry, aby była policzoną w poczet największych filantropów pici swojej, nie tylko w Anglii ale i na całym świecie.“

— Zawczoraj umarł tu Lord Montagu. Z nim gaśnie jego linia, a tytuł i dobra spadają na Xięcia Buccleugh.

ГЕРМАНИЯ.

Мангейм, 29 Октября.

Сегодня, в половине первого часа по полудни, пришла сюда через Триест в первый раз почта из Александрии. Из Триеста получена она в 60 часов; почта сия отправлена через Мангейм в Остенде, а оттуда в Лондон.

— В Майнце имѣлъ большой успѣхъ проектъ учрежденія пекарни на акціяхъ, для продовольствія немущихъ жителей хлѣбомъ, по самой умѣренной цѣнѣ. Для сего предпріятія составилъ уже довольно значительный капиталъ.

Виртембергъ.

В Тюбингенѣ 31 Октября освящали новое зданіе университета, въ присутствіи наследнаго принца. При этомъ случаѣ, ректоръ университета, профессоръ Валцъ, произнесъ рѣчь, приглашая студентовъ покинуть обычай несогласующіеся съ настоящимъ порядкомъ общественной жизни, и уговаривая ихъ не выходить на дуэль. Послѣ сего нѣкоторые изъ студентовъ разныхъ факультетовъ получили дипломы на докторское званіе.

ДАНИЯ.

Копенгагенъ, 4 Ноября.

Россійскіе военные корабли: Новый Ингерманландъ, 74 пушечный, и корветъ Виргинія, 30 пушечный, отплыли сегодня утромъ, въ сопровожденіи Датскихъ пароходовъ Гейсеръ и Берта. Его Императорское Высочество, Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ, прибылъ вчера въ полдень на берегъ на Королевскомъ пароходѣ Эгеръ, а вечеромъ того же дня возвратился на корабль Новый Ингерманландъ.

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 28 Октября.

Ратификація трактата заключеннаго съ Мароккою, разсрочена въ Танжерѣ 14 Сентября. Съ того дня прекращается платежъ 20,000 піастровъ, даннаго платимою Швеціею Мароккою.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 30 Октября.

По оффиціальнымъ извѣстіямъ, полученнымъ изъ Палермо, Государь Императоръ Всероссійскій, послѣ кратковременнаго пребыванія въ Неаполѣ, изволятъ пребыть сюда 18 или 19 Ноября и пробудеть здѣсь нѣсколько дней. Отсюда, Его Императорское Высочество изволятъ отправиться черезъ Флоренцію въ Россію. Тайный совѣтникъ Бутеневъ, получилъ повелѣніе пребыть въ Палермо, куда онъ отправился сегодня. Сюда ожидаютъ также Канцлера графа Нессельроде, и министра Императорскаго Двора, князя Волконскаго, который находится уже во Флоренціи, и пробудеть въ Римѣ нѣсколько мѣсяцевъ, по поводу разстроеннаго здоровья.

Неаполь, 24 Октября.

По поводу появленія приличивой гнилой лихорадки на англійскомъ судѣ *Eclair*, прибывшемъ съ африканскихъ береговъ въ Портсмутъ, а также по причинѣ свирѣпствованія этой болѣзни на островѣ Майоттѣ, верховный медицинскій совѣтъ въ Неаполѣ издалъ, 18 Октября, слѣдующее постановленіе: 1) Всѣмъ кораблямъ, прибывающимъ отъ англійскихъ береговъ между Портландомъ и Дувромъ, не будутъ допускаемы въ Неаполь; 2) всѣ же прочія суда, прибывающія изъ другихъ частей Англіи, за исключеніемъ Шотландіи и Ирландіи, будутъ подвергаемы 21 дневному карантину; 3) всѣ суда, переплывшія черезъ Океанъ, будутъ выдерживать 14-ти-дневный карантинъ.

— Въ Королевскомъ дворцѣ, въ Неаполѣ, приготовлено много комнатъ съ большимъ великолѣпіемъ, для принатія Ихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы Всероссійскихъ.

— Неаполитанская сухопутная сила состоитъ теперь изъ 2,327 офицеровъ, 58,845 нижнихъ чиновъ, 5,425 лошадей и 452 муловъ.

НИЕМСУ.

Manheim, 29 października.

Dzisiaj o pół do pierwszej, przybyła tu po raz pierwszy poczta z Alexandrii przez Tryest. Z ostatniego miasta odbyła podróż w 60 godzinach. Z Manheimu uda się do Ostendy, a stamtąd do Londynu.

— W Moguncyi wielkie na powodzenie projekt urządzenia na akcyę piekarni, celem dostarczenia ubogim i niedostatnym mieszkańcom chleba, po cenie niższej. Dostę znaczną sumę już na ten przedmiot zebrano.

Z Wirtembergii.

W Tubindze, 31-go października poświęcono nowy gmach uniwersytecki, w obec J. K. W. następcy Tronu. Przy tej okoliczności, Rektor uniwersytetu, Professor Walz, miał mowę, zachęcając uczniów, aby zarzucili zwyczaj, niezgodny z teraźniejszym porządkiem towarzystwa, a mianowicie aby znieśli pojedynki. Następnie nadano kilku uczniom z rozmaitych fakultetów stopnie doktorskie.

ДАНИЯ.

Kopenhaga, 4 listopada.

Rossyjskie okręty wojenne: *Nowa Ingermanlandya* o 74, i korweta *Virginia* o 30 działach, odplynęły dzisiaj rano, łącznie z Duńskimi parostatkami: *Geiser* i *Bertha*. Jego Cesarzka Wysokość WIELKI KSIĄŻE KONSTANTYN NIKOLAJEWICZ przybył był wczoraj o południu na ląd, na królewskim parostatku *Aegir*, i na nimże znowu wczoraj wrócił na pokład okrętu *Nowa Ingermanlandya*.

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 28 października.

W dniu 14 m września, wymieniono w Tangerze ratyfikacyą traktatu zawartego z Marokkiem. Od tej chwili ustaje opłata 20,000 piastrow, które Szwecya corocznie Marokkowi składała.

WŁOSY.

Rzym, 30 października.

Według urzędowych wiadomości, dziś z Palermo nadeszłych, N. Cesarz Rossyjski, po krótkim pobycie w Neapolu, przybędzie tutaj około 18-go lub 19-go listopada, i zabawi dni kilka. Stąd N. PAN zamierza powrócić do państw swoich, przez Florencyą. Tajny radca Buteńew, Posel Rossyjski przy dworze Apostolskim, otrzymał rozkaz udać się do Palermo, dokąd już dziś wyjechał. Oprócz Wice-Kanclerza, Hrabiego Nesselrode, spodziewany tu jest także Minister dworu CESARSKIEGO, Książę Wołkoński. Znajduje się on już we Florencyi, a w Rzymie ma zabawić kilka miesięcy, z przyczyny osłabionego zdrowia.

Neapol, 25 października.

Z powodu okazania się zaraźliwej żółtej gorączki na angielskim okręcie *Eclair*, przybyłym od brzegów Afryki do Portsmouth, tudzież z powodu panującej na Malcie tejże zarazy, Najwyższa Rada lekarska w Neapolu wydała pod d. 18 października, następujące rozporządzenia: 1) Wszystkie okręty przybywające od brzegów Anglii między Portland i Dover, nie będą do Neapolu przypuszczone. 2) Wszystkie zaś okręty przybywające z innych części Anglii, wyjąwszy Szkocyą i Irlandyą, podlegać mają 21 dniowej kwarantanie. 3) Wszystkie okręty przepływające Ocean, odbywać mają 14 dniową kwarantannę.

— W pałacu Królewskim w Neapolu urządzone wiele pokojów z wielkim przyjemem na przyjęcie NN. CESARZA i CESARZOWEJ Wszech Rossyi.

— Lądowa siła zbrojna neapolitańska liczy obecnie 2,327 oficerów, 58,845 żołnierzy, 5,425 koni i 452 mułów.

Флоренція, 31 Октября.

Ея Императорское Высочество Великая Герцогиня въ прошлую ночь благополучно разрѣшилась отъ бремени принцессою. Мать и новорожденная принцесса находятся въ вожделѣнномъ здравіи.

Испанія.

Мадридъ, 25 Октября.

Рекрутскій наборъ, въ Каталоніи, встрѣчаетъ большія затрудненія. Генераль-капитанъ Бретонъ принялъ строгія мѣры противъ ослушниковъ, и надобно надѣяться, что онъ будетъ имѣть успѣхъ.

— По извѣстіямъ изъ Саламанки и Ciudad Rodrigo отъ 22 Октября, тамошнее военное начальство продолжало отпирать войска на португальскія границы, вслѣдствіе полученныхъ, какъ говорятъ, свѣдѣній, что укрывшіеся туда выходцы намѣреваются вторгнуться въ Испанію.

28 Октября.

Министерство положило наконецъ созвать Кортесовъ къ 15 Декабря, о чемъ въ скоромъ времени будетъ обнародовано. Къ разнымъ провинціальнымъ начальствамъ послѣдовали предписанія, о производствѣ новыхъ выборовъ на мѣста депутатовъ, получившихъ какую либо должность или званіе.

— Замѣчательно, что въ паспортахъ выдаваемыхъ сардинскимъ посольствомъ въ Парижѣ графу Молино, (Донъ Карлосу) и въ самой Сардиніи, называютъ его Королевскимъ Величествомъ.

— Вчера прибылъ курьеръ къ правительству изъ Рима. Такъ какъ вслѣдъ за симъ, одинъ изъ близкихъ знакомыхъ Г. Кастилло и Айенса, купилъ большое количество испанскихъ облигацій, то изъ этого заключаютъ, что переговоры съ римскимъ дворомъ идутъ успѣшно. Испанскія облигаціи недавно получили силу, хотя на биржѣ не были никакими оборотами.

— Молодой Инфантъ Донъ Генрихъ, выходитъ на политическое поприще. За нѣсколько дней предъ симъ, морской министръ Армеро неожиданно выѣхалъ отсюда въ Кадиксъ. Хотя онъ явился туда въ званіи частнаго человека, однако не отдалъ визита Инфанту Донъ Генриху, находившемуся въ той же гавани съ своимъ военнымъ кораблемъ. Послѣ этого, лишь только министръ пріѣхалъ въ Иель-де-Леонъ, къ нему явились всѣ офицеры, кромѣ Инфанта. Впрочемъ извѣстно, что королевскимъ постановленіемъ воспрещено Инфантамъ отдавать визиты подданнымъ, хотя бы они по службѣ были ихъ подчиненные. Несмотря на то, морской министръ изъявлялъ свое удивленіе офицерамъ по поводу отсутствія Инфанта, и спросилъ ихъ: не боленъ ли онъ, или занятъ? Получивъ отрицательный отвѣтъ, онъ поручилъ офицерамъ объявить Инфанту свое удивленіе. Спустя два дня, по приказанію министра, происходили морскіе маневры, послѣ коихъ отправился онъ въ гражданскомъ костюмѣ на корабль „Манзанаресъ“, командуемый Инфантомъ. Инфантъ принял его въ каютѣ, также въ гражданскомъ одѣяніи, но имѣя на себѣ орденъ Золотого Руна и прочія принадлежности высокаго сана. Министръ нашелся въ затруднительномъ положеніи, и спросивъ Инфанта не имѣетъ ли онъ дать ему какихъ либо порученій въ своимъ роднымъ, получивъ въ отвѣтъ, что можетъ, если захочетъ, осмотрѣть корабль. Всѣ, даже приверженцы умѣренной партіи, одобряютъ обращеніе Инфанта, утверждая, что нарушеніе долгаго къ нему уваженія ведетъ къ нарушенію правъ короны.

Флоренція, 31 października.

Jęj Cesarska Wysokość Wielka Xiężna przeszła nocy szczęśliwie powita córkę. Matka i nowonarodzone dziecko znajdują się w pożądanym stanie zdrowia.

Hiszpania.

Madrzyd, 25 października.

Pobór wojskowy w Katalonii odbywa się z wielką trudnością. Kapitan Jenerałny Breton, przedsięwziął przeciw opierającym się powszechnemu na cały kraj prawu środki najsurowsze, i wątpić nie można, że za ich pomocą skutek zostanie osiągnięty. Głoszą jedynakże o wybuchających tu i owdzie z tego powodu rozruchach.

— Według doniesień z Salamanki i Ciudad Rodrigo, z d. 22 go października, tameczne władze wojskowe ciągle wysyłały oddziały wojska nad granicę Portugalską: głoszą bowiem iż wychodzący, schronieni do Portugalii, znowu zamierzają wtargnąć do Hiszpanii.

Dnia 28 października.

Ministrowie postanowili nareście zwołać Kortezy 15-go grudnia, i wkrótce oczekują tu ogłoszenia stosownego dekretu. Do rozmaitych władz prowincjonalnych wysłano już rozkazy, zalecające dopełnienia nowych wyborów, w miejsce tych deputowanych, którzy otrzymali jakie urzędy lub godności.

— Wzbudza tu uwagę ta okoliczność, że Hrabieciu Molina (Don Karłosewi), nadają w paszportach, przez poselstwo Sardynskie w Paryżu wydanych, oraz w Sardynii, tytuł Jego Królewskiej Mości.

— Wczoraj rząd otrzymał gońca z Rzymu. Ponieważ zaś zaraz potem, jeden z zaufanych przyjaciół P. Castillo y Ayensa, zakupił znaczną ilość publicznych hispańskich papierów, przeto wnoszą, że władzy ze Stolicą Papieżką idą pomyślnie. Papiery te w tych dniach szczególniejszy posły w górę, chociaż nie robiono na giełdzie żadnych otwartych interesów.

— Młody Infant Don Enrique, zaczyna zajmować stanowisko polityczne. Przed kilku dniami, Minister marynarki Armero, niespodzianie wyjechał stąd do Kadyksu, gdzie przybywszy w charakterze prywatnym, zaniadał złożyć wizytę Infantowi Don Enrique, bawiącemu w tamtejszym porcie z swym okrętem wojennym. Nawzajem, gdy Minister przybył do Isla de Leon, a wszyscy oficerowie stojących tamże okrętów składali mu swe uszanowanie, Infant nie był pomiędzy niemi. Lubo zaś postanowienie Królewskie wyraźnie zabrania Infantom hispańskim wiedzieć poddanych, chociażby w stosunkach służby byli ich podwładnymi, mimo to jednakże Minister marynarki okazał oficerom swe podziwienie z nieobecności Infanta, i pytał ich, czy jest staby lub zatrudniony; odebrawszy zaś przeczącą odpowiedź, polecił oficerom, aby wyrazili Infantowi jego zadziwienie. We dwa dni potem, Minister kazał odbyć obróty liniowemu okrętowi Soberno, a następnie w cywilnych sukniach udał się na okręt Manzanares, dowodzony przez Infanta. Infant przyjął go w kajucie, ubrany również po cywilnemu, ale mając na sobie order Złotego Ruна i inne oznaki rodowego swego dostojenstwa. Minister znalazł się w trudnym położeniu, a przytyskawszy Infanta, czy nie da jakich poleceń dorodnym, otrzymał odpowiedź, iż może, jeżeli chce, obejrzeć okręt. Wszyscy, nawet umiarkowani, chwala postępowanie Infanta, i utrzymują, że ubliżenie jemu, prowadzi do polizowania koronie.